

Huvudman

LJUSDALS KOMMUN
kommun@ljusdal.se

Beslut

Datum 2025-01-17

Dnr SI 2023:5703

Sida 1 (3)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stenhamreskolan årskurs 7-9 i Ljusdals kommun; uppföljning av beslut den 17 juni 2024.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde under hösten 2023 en tillsyn av Stenhamreskolan årskurs 7-9 i Ljusdals kommun. Skolinspektionen beslutade den 11 oktober 2023 att förelägga Ljusdals kommun att senast den 29 mars 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Skolinspektionen beslutade samtidigt att tilldela Ljusdals kommun en anmärkning rörande brist kring studiehandledning på modersmålet samt extra studietid.

Ljusdals kommun inkom den 20 mars 2024 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Huvudmannen kompletterade sin redovisning skriftligt den 6 maj 2024 samt muntligt den 8 maj 2024. Utifrån redovisningarna bedömde Skolinspektionen att Ljusdals kommun vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa bristerna gällande utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt extra studietid, och avslutade ärendet i dessa delar. Gällande studiehandledning på modersmålet bedömde Skolinspektionen att brister kvarstod. Skolinspektionen beslutade därför den 17 juni 2024 att förelägga Ljusdals kommun att senast den 29 oktober 2024 vidta ytterligare åtgärder avseende studiehandledning på modersmålet.

Ljusdals kommun har, efter beviljat anstånd, den 11 december 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Efter begäran om komplettering har huvudmannen inkommit med en kompletterande redovisning den 19 december 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ljusdals kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av

skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i uppföljningsbeslut den 17 juni 2024 att det kvarstod brister i skolans arbete med att tillgodose elevernas behov av studiehandledning på modersmålet.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har utvecklat sitt arbete med att kartlägga i vilken omfattning och i vilka ämnen respektive elev bedöms ha behov av studiehandledning på modersmålet samt i vilken mån behoven tillgodoses. Det framgår också att skolan nu i högre grad genomför studiehandledning på modersmålet utifrån bedömningen av elevernas behov och att skolan fortsättningsvis ska verka för att motivera de elever som har behov av studiehandledning på modersmålet att också ta emot det. Vidare framgår att uppföljning av studiehandledning på modersmålet kommer att tydliggöras inom skolans systematiska kvalitetsarbete.

Av redovisningen framgår vidare att huvudmannen avser fortsätta att utveckla sin organisation för att säkerställa att elevernas behov av studiehandledning på modersmålet ska kunna tillgodoses även om behoven ökar. Att utveckla organisationen kring studiehandledning är en riktad insats för kommunen inom ett pågående projekt om nyanländas lärande som huvudmannen genomför i samverkan med Skolverket.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 12 i § skollagen). Bestämmelsen utgör en förstärkt rätt där utgångspunkten är att studiehandledning på modersmålet ska ges dessa elever (prop. 2017/18:194, s. 37). Omfattningen och utformningen av studiehandledning på modersmålet ska styras utifrån elevens behov. I

annat fall finns risk för att erbjudandet blir schabloniserat och baseras mer på skolhuvudmannens förutsättningar än på elevens behov (prop. 2017/18:194, s. 38).

Huvudmannen kan anordna studiehandledning på modersmålet inom den egna organisationen eller överlämna uppgiften på entreprenad till en annan huvudman inom skolväsendet (23 kap. 14 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet kan ges som extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller som särskilt stöd. För att studiehandledning på modersmålet ska räknas som särskilt stöd ska det röra sig om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen. Även insatsernas omfattning och varaktighet måste beaktas (prop. 2017/18:194, s. 36). Den studiehandledning som ska ges till nyanlända elever som tagits emot i högstadiet och som fått sina kunskaper bedömda är inte en form av särskilt stöd och ska därför inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram (3 kap. 7 § 6 st. skollagen; prop. 2017/18:194, s. 37 f).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Ljusdals kommun nu uppfyller författningarnas krav avseende studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter sina ansträngningar för att tillgodose elevernas behov av studiehandledning på modersmålet.

På Skolinspektionens vägnar,

Beslutet har fattats av Agnetha Burström, beslutsfattare

Föredragande i ärendet har varit utredaren Lena Johansson.